

Traduce din avangarda rusă:

Gheorghe ZOLOTUHIN (1886 – 1942?)

S-a născut în orașul Ekaterinodar (din 1920 – Krasnodar), tatăl său fiind un mare latifundiar și, ceea ce nu e neimportant, prieten cu procurorul regiunii. În anul 1906 Gheorghe Zolotuhin este admis la Facultatea de Drept a Universității din Moscova, de unde însă este exmatriculat (1908) din cauza neachitării taxei pentru studii(!).

În 1915 editează volumul de versuri „Dizgrații”. Curând face cunoștință cu David Burluc, după care devine un fervent apologet și mecenat al futurismului (de unde și oarecum ciudata întâmplare cu neachitarea taxei etc.). Fondează Editura „K” la care, în 1916, publică volumul colectiv al

furuștilor „Patru păsări”, prezent și el ca autor de poeme, dar și ca ilustrator. Din acest an, editează la Kerchi cotidianul „Inima Crimeei”. În anul următor – al revoluției – se ruinează definitiv. Tot în 1917 editează volumul de versuri „Ehism”, pe care îl definea drept „poem profetic, constituit conform legii reflexiei absolute a undelor sonore”. În anul 1922, la Sevastopol, publică poemele „Morticorp” (*Smertel'*) și „Opt corpuri”. Ultima publicație a sa datează din 1924. V. Kamenski îl plasează în a doua generație de futuriști.

PRECUVĂNTARE

Celui ce trăiește în orizonturi fără hotare
Uneori neplăcute-i sunt versurile
anume ritmate;
El cunoaște, firește,
Că tactul șablonard -
Pentru gând - e gard:
Iar când se risipesc ca alicele
Rândurile-n răzlețire, -
Mîntea prinde curaj și sufletul radiază.
Aceste permanente, neconținute -
un, doi, trei, patru, cinci -
Iar și iar... pe colo, pe ici -
Interminabile necuvințe!
E cazul să mai renunțați la nectar, apă chioară.
Cinciul și unitatea să vă fie dragă -
Și în genere - diferența!
Când beai ceai, privind chiorăș la ce cred alții -
Nu e gustos, zic,
La fel ca și a săruta mereu călcâiele muzei -
E trist.
Scalpesec, vibrează revărsările solare,
Gândurile - a sufletului înfățișare;
Și nu e cazul să te întinzi pe otomană
Și să transcrii un gând anume
Pentru caterincă -
Îndrăgostit, îndrăgostită.
Zburând de la simplitate spre simbolică
Și îndărăt
Trăind în propria ta voie: moral, dezmățat,
Ba bogat, ba plimbându-mi vederea discret
Pe masa goală
Eu caut oamenii
Gândurile cărora îmi amintesc de lebede;
Ținând minte mereu că doar albele himere
Nu cunosc frontiere,
Iar toate celelalte sunt plate-n banalitate -
Sau date, sau anulate...
Așadar: Iubesc doar ceea ce reiese involuntar.
Mîntea mea e construcție
din cărămizi multicolore!
În fiecare minut sărut o nouă stare de spirit.
Dispoziție.
Iar de la cea artificială - considerați
Că m-am și îmbolnăvit
De sete, de inaniție...
(1915)

NOCTURNĂ

Modest mor palidele narcise,
Temnița lor e vaza...
Petalele își storc aroma de pe urmă

În negrele pliuri de gaz
Fragilii stânjenei se ofilesc stânjeneți
De tânga-brumă...

În păienjeniișul tristeții s-au ascuns dorințele,
Pe focul minutelor
Pesiunea scrum și-a prefăcut chinurile -
Și curg, și curg
Amintirile

Florile au murit ieri, acu...
...Eu nu mai sunt același!...
Dar tu??!

(1915)

URSITA MEA

În atomii mei și în celule
Nu pot ști de ce anume
Mi-au intrat străbunii
Și trăiesc; -
Cu plumbul greu îi simt pe umeri,
La incursiunea noilor gânduri -
Ici îi găsesc!

Exprimând păreri de rău,
Mă înșfacă strâns de limbă,
Peste-ngândurări trăgând
Perucă - prăfoasă podoabă.
Spune-or: - „Taci! O știu exact:
Doi ori doi, precum se știe,
Dau patru drept rezultat...”
Cercu-i trasat, centrul - fixat,
Spiritu pătat și mutilat
De mâini o mie;
Sunt înglodat în noroiul rău
Și râde în păienjeniiș
Paingul meu...

Deci rămâne-vor doar resturi,
Ți-or da vinul oțetit
Și-i vedea cum, răi, străbunii
Sfășie lâna din mit...
Ursita mea-i să duc ce e
Și străin, și nu mă lasă!...
Doi ori trei - e, sigur, șase...

(1915)

CONTINUUM

Continuumul aș fi și eu -
Tu și el, noi dimpreună.
Continuumul - combină-n el
Multicolorul talmeș-balmeș
Diverse sunete - milioane;
Oneste, banale, plicticoase, parșive,
Amare, fără gust, iuți, acre.
Otrăvitoare, acute, dulci.
Continuumul - diavolul e
Cu chipul vopsit, deghizat,
Amoroasele suspine-n perindare
Cu deja un cunoscut final.
Dacă-ai vrea tu să vezi
Continuumul de lumini,
Intră noaptea pe aleea
Parcului, unde, amice,
Parcă-n culmea mîncării
Se perindă el și ea,
Trec, se-ascund perechi, perechi.
Dar sensul lor ți-i cunoscut -
Continuumul învârtește
Al uniformității val.
Cuvintele sunt seci, sunt goale toate,
De o fi să le unești.
Sensu-i unul, una spun,
Firul este neschimbat...
Continuumul - etern combină
Multicolorul talmeș-balmeș,
Continuumul aș fi și eu -
Tu și el, noi dimpreună...
(1915)

* * *

Zi de zi în tainicul meu locaș
În întuneric se răcește suflul molitvelor
Și tot mai acut răsună zăngănitul de paloș -
Tălăzuirea luptelor, multelor.

Ușile templului sunt tari,
dar vuietu-i tot mai mare
Și surdineză într-o premergătoare speranțe,
vremile,
Și tot mai împușinat e focul prielnic, sfetnic...
Se topesc lumânările...
(1915)

* * *

Tu - nou-născuta! Stai în pățuc
Și ceri binecuvântare.
În imaculatul tău caiețel
Încă nu-s unități de atingere,
Primele urme, semne oarecare.
Tu - primăvara. Eu - obraznic-ardent,
Ca august în vara toridă;
Îmi place cu desfrânata legănare
Să înfioresc spatele corpului de balet.
Eu în chip dedublat trăiesc pe lume:
Concomitent - și cap, și pajură...
Două semincioare de otavă - anume,
Acesta mi-ar fi corpul delict.
Un grăunte - dulceag, ce jură,
Altul amar - ce înjură,
Pălămidă și rozetă împreună;
Ba stau pe loc o lună, blând, curat,
Ba mă bag în spurcată baltă.
Străduiește-te să mă obișnuiești,
Să mă deprinzi neamănat
Cu tinere zile de primăvară ciudată...
Numai că groaznic e.
Dacă mă-mprăștii ca fumul
Și se vor evapora razele atractivității mele
În niciunde, în niciodată?...
(1915)

FURTUNĂ ÎN INTERIOR

Stihinice stihuri zburătăci-voi
peste strălucirea
Soaregoarelor.
Peste vrejuri de pădure crengoașă
magneți vârtejii revarsă
Somnul, visul sobolilor.
Iarna poroasă-i oglindoașă. Cortu-i părăsit
La crucea drumurilor.
In de nea-promoroacă-n India.
Sprâncenei i se vede broșa -
Cornul cristalelor.
Merg indirect ideatic cu piano-alură
De voință-n afară.
Turnirului de goarne-al(e) Dianei
toastul i-l beau.
Cerbul-pară.
Iarna poroasă-i oglindoașă,
iar cărlionții sunt brăzdați
Și freamătă.
Fierbinte amonte - pasul talazului,
Iar maxilarul e otravă, iată.
Arunca-voi stihinice stihuri peste strălucirea
Soaregoarelor.
Peste pădurea crengoașă
magneți vârtejii revarsă
Somnul, visul sobolilor.
(1916)

Dacă-ai vrea tu
să vezi

Continuumul
de lumini,

Intră noaptea
pe aleea

Parcului, unde,
amice,

Parcă-n culmea
mîncării

Se perindă el și
ea,

Trec, se-ascund
perechi,
perechi.

Dar sensul lor
ți-i cunoscut -

Continuumul
învârtește

Al uniformității
val.

Radu Aldulescu

La mai bine de zece ani după ce mi-am definitivat romanul, am avut norocul să ajung în locurile unde mi-am trimis personajele, grație unei rezidențe de o lună la Paris (luna mai 2011), datorată ICR-ului. Cum-necum, personajele din „Proorocii...” își făceau de lucru în orașul-lumină, pline de aplomb, însuflețite de o vitalitate neostoită. Făceau ce învățaseră acasă, dar cu infinit mai multe șanse de câștig pe cheiurile Senei și-n împrejurimi, printre turiști, rezidenți și localnici de toate națiile și etniile.

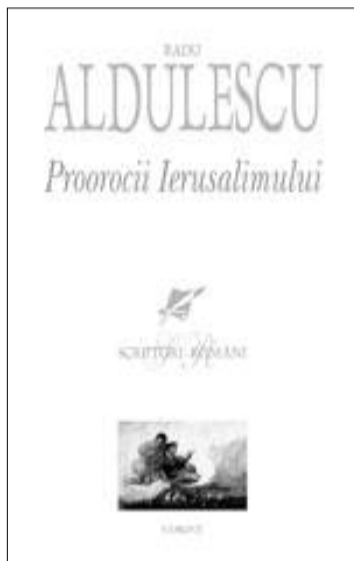
eseu

Aventurile unui roman în curs de traducere

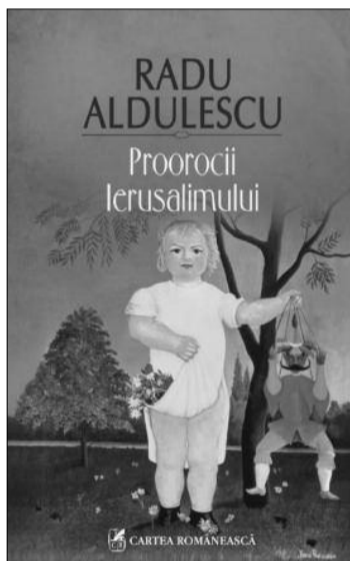
„Proorocii Ierusalimului” este unul dintre cele patru romane pe care le-am scris în urmă cu 10, 15 sau 20 de ani și care vor apărea anul viitor la edituri din străinătate. Este totodată și primul, trag nădejde că nu și ultimul roman, care va apărea în Ungaria. Ideea cărții s-a născut dintr-un scenariu pe care l-am scris pentru regizorul Lucian Pintilie, după ce am colaborat cu el tot ca scenarist la filmul „Terminus Paradis”. Acel film a fost prima mea aventură cinematografică, despre care pot spune că mi-a lăsat un gust amar, deși „Terminus paradisi” a însemnat un succes prin primirea Premiului Special al Juriului la Festivalul Cinematografic de la Veneția din 1998. Povestea filmului, personajele cu tot cu numele lor au fost luate din „Amantul Colivăresei” și totuși figurez pe generic ca al treilea coscenarist, în afară că am fost plătit mizerabil. Cu toate acestea, am răspuns favorabil celei de-a doua solicitări a maestrului Pintilie, presimțind probabil că din povestea scenariului se va naște o carte. Filmul nu s-a mai făcut, mi se

ce mă privește, făcând adică parte dintr-un plan care urmărește anularea identității poporului român prin anularea culturii sale scrise. În sfârșit... Eram și sunt tot pe drumuri, la fel ca personajele din „Proorocii...” și constat că provizoriul a început să-mi priască. O a doua ediție a apărut la editura „Corint”, în condiții grafice excelente, cu o prefață a domnului profesor Mihai Zamfir, universitar, critic și istoric literar și ambasador. A treia ediție a apărut la „Cartea Românească”. A mai apărut o a patra ediție în colecția „Top 10+” a editurii „Polirom”, într-un tiraj mare pentru aceste vremuri – 3000 de exemplare. Una peste alta, este romanul meu cu cele mai multe ediții și număr de exemplare apărute pe piață. Este totodată și primul roman a cărui acțiune se extinde dincolo de granițele României, în Germania și mai ales în Franța, unde personajele-traficantii de carne vie găsesc o bună piață de desfacere pentru copiii instruiți în cerșit și prostituție. La mai bine de zece ani după ce mi-am definitivat romanul, am avut norocul să

unei bunăstări și confort fără precedent în epocile anterioare – trăim mult mai bine decât bunicii noștri, și noi și occidentalii, așa cum ei, bunicii noștri n-ar fi îndrăznit să spere, și totuși acest bine este de fapt un rău – diavolul a pătruns în Occident, unde aproape că și-a desăvârșit lucrarea: aparența de liniște, confort, securitate din toate punctele de vedere, bunăstare la cote maxime, toate acestea au pregnanță și par să fi ajuns la o limită ascendentă, în pofida recente crize economice. Asta, în vreme ce în țările foste comuniste, diavolul încă are de lucru, robotește încă sânguinos la edificarea imperiului său, producând zbaterile socio-politice-culturale cărora le suntem martori și protagoniști deopotrivă. Grație acestor zbateri care încearcă și pun la lucru trupul și sufletul, revigorând capacitatea de a discerne, cei din Est au șanse sporite de salvare-mântuire, față de cei din Vest. Comunismul a fost un rău care a ținut în loc un rău mai mare. Sau un rău care a generat un rău mai mare, pe care-l trăim acum pe propria piele.

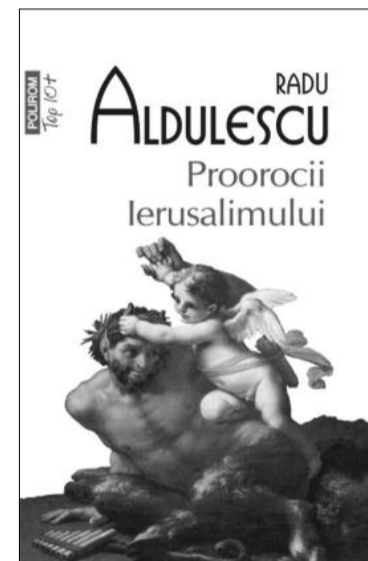

pare că din pricina unor diferende între regizor și producător care au produs disfuncții financiare. Am terminat totuși de scris romanul la sfârșitul anului 2001, cu câteva luni înainte de morțile părinților mei, petrecute în februarie și aprilie 2002. Sunt tentat să iau acest punct de reper: a fost așadar ultima carte scrisă cât au trăit ei și totodată Dumnezeu a vrut ca, totuși, cea mai mare parte a elaborării să se petreacă locuind sub același acoperiș cu ei. În 2004, abia am reușit s-o public, la șapte ani după publicarea „Istoriei eroilor unui ținut de verdeață și răcoare”, care anul viitor va apărea la o editură din Franța. Șapte ani, așadar, am fost ca și exclus din sistemul editorial din România. Prima ediție a „Proorocilor...” a apărut printr-un concurs de împrejurări favorabil la Editura Publicațiilor pentru Stăinătate, într-un tiraj de trei sute de exemplare, din care mi s-au dat o sută, împărțită de mine la prieteni, iar restul nu știu să fi fost difuzate undeva. Unele dintre exemplarele pe care le-am primit aveau pagini lipsă și pagini albe și câte două-trei greșeli de culegere pe pagină. Ce-ar mai fi contat? Redevenisem scriitor, după șapte ani. Una dintre primele recenzii a cărții, cea la care țin cel mai mult, a apărut în revista „Arges”, semnată de prozatorul Dumitru Augustin Doman. Îl știam după nume și scris de peste douăzeci de ani, dar abia atunci aveam să-l cunosc personal și să devină unul dintre cei mai buni prieteni-scriitori ai mei, mai ales că între timp mă mutasem definitiv în zonă. În primăvara lui 2003 se întâmplă asta, la un an după moartea părinților, când am pierdut și apartamentul părintesc și am plecat din București ca gonit. Gonit desigur de lipsuri, de sărăcie, de imposibilitatea de a-mi asigura întreținerea, dar mai ales gonit de indiferența criminală a instituțiilor culturale din România față de scriitorul care sunt. O indiferență programată în

ajung în locurile unde mi-am trimis personajele, grație unei rezidențe de o lună la Paris (luna mai 2011), datorată ICR-ului. Cum-necum, personajele din „Proorocii...” își făceau de lucru în orașul-lumină, pline de aplomb, însuflețite de o vitalitate neostoită. Făceau ce învățaseră acasă, dar cu infinit mai multe șanse de câștig pe cheiurile Senei și-n împrejurimi, printre turiști, rezidenți și localnici de toate națiile și etniile. Printre africani, indieni, asiatici, hispanici, arabi, naturalizați într-un sos diluat de băștinași francezi, întâlneai la tot pasul moldoveni, basarabeni, ardeleni, olteni și mai ales țigani. Pentru unul ca mine, ahtiat după culori și nuanțe locale, România părea să se fi mutat aici spre a renaște din propria cenușă, cu alba-neagră pe care o credeam definitiv pierdută pe propria-i limbă, cu cerșeala țigăncilor copile și adolescente care fac pe surdo-mutele și te bălăcăresc dacă le întreb de vorbă în românește, cu orchestre improvizate de trei-patru inși care asaltează străzile și cheiurile din mers, de pe ambele trotuare, cu trucuri cu verighete găsite, oferite la preț de chilipir, demult ieșite din uz din România. Bineînțeles că Poliția își mai face de lucru cu ei, dar, așa cum intuiseam, cu oarecare delicatețe, vădind înțelegere pentru aceste îndeletniciri ale supraviețuirii. Ceea ce nu știusem ca să fi pus în cartea mea e că Parisul, pe lângă oportunități, oferă și un soi de supraviețuire alimentară: în fiecare arondisment, în fiecare seară în jurul orei opt, sosesc într-un punct fix camioane cu alimente din care toți nevoiașii se pot aproviziona pe îndelete.

În pofida atâtor oportunități și a fascinației pe care o exercită asupra celor mai diverse categorii sociale, Parisul este unul dintre cele mai puternice centre ale pierzaniei din lumea contemporană, dominată de forțe de esență mamonică-diavolească. Sub masca ispititoare a

Suntem în plină criză care se adâncește neconținut. Am spus-o în mai multe rânduri, dar nu mi se pare prea mult s-o repet: La baza tuturor crizelor acestui veac (economică, politică, culturală, instituțională) se află o criză a spiritului, în fapt a credinței în Dumnezeu. Omul modern sau postmodern s-a dezis de Creatorul său, deliberat sau constrâns de cutumele și mersul lumii în care trăiește, iar existența diavolului o percepe ca pe o poveste cu conotații amuzante sau dramatice, fără corespondență în realitate. Omul modern nu mai crede în iad și în rai, fiindcă se zbuciumă pentru a-și construi propriul rai pe pământ: industrii de distracții și plăceri tot mai rafinate, supermarketuri, internet, televiziuni, mijloace de transport ultraperformante, circulație rapidă a informației etc. Omul modern apasă pe buton pentru a-și procura acest rai. În fapt, el își procură propria moarte. Raiul pe care și l-a construit pe pământ este de fapt iadul. Sistemele politice, culturale și sociale ale acestor vremuri, vizând globalizarea, sunt în ultimă instanță niște oferte generoase ale iadului, încă din viața asta. Vremurile moderne au început cu circa o sută de ani în urmă, poate că nu întâmplător în preajma revoluției bolșevice, de extracție atee și uzând de o ideologie care promitea edificarea unui rai pe pământ pentru cei mulți și oprimați. Moartea lui Dumnezeu fusese deja proclamată de smintiți de diverse carisme și orientări, concomitent cu ascensiunea a ceea ce numim îndeobște progres tehnic. Ei bine, nicidecum în toată istoria omenirii, omul n-a provocat mai multă moarte și suferință semenului său ca-n acest interval de o sută de ani: două războaie mondiale, holocaust, gulag, război rece, terorism, globalism, ținere sub control a individului și manipularea lui prin tehnologii ultraperformante, care sunt în fapt uneltele ale Antihristului. S-ar părea că trăim într-adevăr vremurile Apocalipsei.

Biletelul lui Habermas

Ultima carte a lui Joachim Fest se intitulează "Ich nicht" / "Eu nu", o carte care l-a iritat grozav pe Jürgen Habermas. De altfel, atacuri similare la adresa unor intelectuali deja afirmați la nivel național și mondial nu lipsesc în Germania ultimilor ani. De ajuns să amintim pe cel mai recent, acela care-l privea pe scriitorul Günter Grass și participarea sa la stânga nazistă.

Istoria circula de câțiva vreme, mai ales pe internet, împărțind o întreagă generație de intelectuali în două tabere. Se povestește că, într-o zi, unul dintre maximi gânditori ai Germaniei a înghițit un biletel compromițător; era vorba doar de câteva rânduri scrise de un tânăr entuziast și care exaltau victoriile lui Hitler. Prietenul căruia i-a fost trimis biletul, după mulți ani, i l-a arătat, iar el l-a înghițit pe loc, pentru a-l face să dispară.

Probabil că nimeni n-ar fi acordat atenție acestei povestioare, dacă ea n-ar fi fost reluată în autobiografia lui Joachim Fest, istoricul dispărut în 2006. Habermas s-a adresat avocaților și a reușit retragerea de pe piață a cărții. Tribunalul din Hamburg a impus editorului Rowohlt retipărirea volumului numai după eliminarea pasajului care amintește despre incident. Casa de editură a făcut recurs, motivând că "în carte nu-i nimic despre Habermas; e vorba doar despre o depășire anecdotică a trecutului", însă nu va avea de ales, dat fiind că e amenințată cu o amendă consistentă.

De fapt, în text, numele lui Habermas nu e amintit în mod explicit, chiar dacă nu-i greu de identificat. Se vorbește despre un gânditor, "unul dintre cei mai mari ai țării", care, către apusul celui de-al Treilea Reich, "avea o poziție de conducere în Hitlerjügend", și care, prin anii șaptezeci, a fost văzut înghițind faimosul bilet. Un gest pe care Fest, cu nedisimulată răutate, îl numește "lichidarea sinistrului". Aici, aluzia devine transparentă: definiția, destul de obscură, e identică cu titlul articolului cu care Habermas, în '86, îl atacase chiar pe Fest, în legătură cu Ernst Nolte și cu tezele sale despre Holocaust.

Așadar, istorioara sfârșește prin a se plasa în interiorul unui conflict mai amplu, un fel de reglare de conturi. Joachim Fest, la acea dată vicedirector la "Frankfurter Allgemeine Zeitung", a publicat, în '86, tezele lui Nolte despre nazism și Shoah, ca reacție la masacrele comunismului. Fest nu împărțea tezele lui Nolte, dar i-a apărut "dreptul la expresie". Și, astfel, istoricul liberal-conservator și-a asigurat aversiunea stângii republicane, în frunte cu intelectualii de la "Verfassungspatriotismus" ("patriotismul Constituției") a lui Habermas.

Iată că, după mai bine de două decenii, controversa s-a reaprins. Se înțelege că datorită confesiunilor lui Günter Grass despre trecutul său nazist. Cu o diferență: în cazul scriitorului, avem de-a face cu cuvintele sale, în cel al filosofului, cu o banală bărfă. De fapt, prietenul cu biletelul se numește Hans-Ulrich Wehler, care, înainte ca Fest să moară, fusese interpelat de acesta în legătură cu autenticitatea istorioarei și a răspuns că nu era nimic adevărat. Habermas i-ar fi scris lui Wehler un biletel, în care îi reproșa absențele la lecțiile de prim-ajutor și exalta victoriile lui Hitler. În realitate, biletelul nu avea nimic special; era un volant de propagandă tipărit și care, probabil, era semnat de Habermas, dar pe care nu l-a înghițit nimeni. De altfel, Habermas n-a negat vreodată apartenența sa la tineretul hitlerist: la finele războiului, el avea 14 ani și, cu siguranță, nu se putea sustrage exercițiilor la care participau toți tinerii de vârsta sa.

Se pare, însă, că scandalul e departe de a se fi încheiat. Împotriva lui Habermas s-au ridicat și alți intelectuali, din generația tânără, numindu-l "delator" și "mincinos". Conflictul e inter-generațional și are nevoie de timp pentru a se calma.

În pofida situației constatate mai sus, lumea noastră n-a fost părăsită de providența divină. Dumnezeu îl iubește pe om, acesta fiind creația Lui supremă, concepută după chipul și asemănarea Lui. Deși odată cu căderea din Rai, provocată de păcatul originar, omul a mârjit și schimonosit neconținut acest chip datorită firii lui trupești, el n-a fost părăsit vreodată de Dumnezeu. Îi e dat să se îndoiască însă, să se vadă părăsit de Dumnezeu Tatăl, asemenea Mântuitorului răstignit, tocmai pentru a se întări în credință. Se spune, pe bună dreptate, că Dumnezeu ne încearcă pentru că ne iubește. Mai cu seamă în veacul acesta, iubirea lui Dumnezeu față de creația Sa supremă, se manifestă-n felul ăsta, trimitând felurite încercări și ispite prin diavol. Totul se întâmplă cu voia lui Dumnezeu, sub stăpânirea căruia se află diavolul și Antihristul. Acestora Dumnezeu le-a dat puteri, libertate, spațiu de manevră, în virtutea unei logici divine inaccesibile logicii omenești. Vremurile sunt aproape totuși, cum se spune, iar dacă omului contemporan îi va fi mult mai greu să se mântuiască decât omului de acum o sută sau o mie de ani, din pricina ispitelor, smintelilor și apăsărilor lumii în care trăiește, izbândă sa întru mântuire va fi cu atât mai plăcută lui Dumnezeu. Trebuie că-n direcția aceea merg vremurile de care ne apropiem. Cu cât bezna e mai adâncă, se spune, cu atât mai aproape sunt zorii.

Am mizat în „Proorocii Ierusalimului”, ca de altfel și în alte romane, pe căutarea tatălui pierdut sau necunoscut care călăuzește unele personaje și tinde să formeze o simbolică – o metaforă a lumii în care trăim în ultimă instanță. Lumea în care omul a căzut în capcanele diavolului și se vede părăsit de Dumnezeu Tatăl în fața nenorocirilor pe care i le provoacă soarta. Adevăratul Tatăl își mustră fiii pentru greșelile lor. Este aspru în dorința de a-i îndrepta, așa încât acele nenorociri ale sorții date fiilor și fiicelor Tatălui au un rost benefic. Omul în general, și personajele din „Proorocii Ierusalimului” deopotrivă, rareori se înduplecă să înțeleagă și să accepte acest mod de a funcționa al logicii divine, așa încât tânjește după un tată iluzoriu îngăduitor, dispus să-l mângâie, să-l compătimească și să-l recompenseze eventual pentru păcatele sale. Se întâmplă însă tocmai pe dos. Tatăl adevărat este iubitor și aspru pentru a-l scoate pe om din cercul vicios al ispitei, păcatului și nenorocirii, care poate fi lesne decriptat din dogmele tradiției creștine ortodoxe. Lumea de azi, sistemele politice și sociale, forțele oculte care le țin sub control, forțe diavolești în ultimă instanță, lucrează spre a-l îndepărta pe om de aceste dogme și totodată lucrează pentru a perverti dogmele, anulând în felul ăsta capacitatea de a discerne și de a evalua păcatul la adevărata lui gravitate.

Animalul evoluat are o fiziologie și uneori și o fizionomie asemănătoare cu ale omului. Posedă și un rudiment de memorie. Există totuși o deosebire esențială între cele două primare, și anume că animalul n-are conștiință. N-are suflet, în accepțiunea logicii divine a termenului, adică o entitate superioară, primordială, aflată sub controlul divinității și fiind parte din ea. Dumnezeu ca stăpân al lumii l-a făcut pe om, să ne amintim, stăpân peste toate animalele. De aici până la sloganul imbecil al Canalului Animal Planet, cum că animalele sunt mai bune decât omul, sau până la teoria evoluționistă care spune că omul se trage din maimuță, este o cale foarte lungă. Personajul Doru din „Proorocii Ierusalimului” s-a oprit undeva la mijlocul acestei căi, spunând despre animal că este un artist desăvârșit prin modul lui de a fi, în timp ce omul este un artist ratat și deopotrivă un animal ratat. Animalul este un artist prin gestica, aspectul, comportamentul său și chiar prin modul de a reacționa în prezența omului, pentru că astfel îl percepe omul, omul care posedă, are în el semnul divin, conștiința,

subconștiința, sufletul. Aceste atribute sunt o prelungire, practic nelimitată a celor cinci simțuri ale sale și-l fac să-și conștientizeze propria nimicnicie, spre a prețui tot ce are și tot ce este datorită lui Dumnezeu. Fiind stăpân peste animale, adesea încearcă să le imite. N-o să alerge niciodată ca un cal, dar caută să se perfecționeze în alergare. N-o să fie niciodată puternic ca un tigrul sau elefant, dar caută să-și sporească puterile. Nu va zbura niciodată ca o pasăre, nu va înota ca un pește, nu se va târi precum un șarpe etc. Omul încearcă totuși să imite virtuțile animalelor, percepute pe bună dreptate ca niște virtuți artistice, în bună măsură inaccesibile lui, deși omul este superior animalelor. Vreau să cred că la asta s-a gândit personajul meu când a spus că omul e un artist ratat și un animal ratat. Ratarea aceasta îi conferă la o adică superioritatea. Personajul meu a avut în vedere un om superior și semenilor săi, care iubește și admiră animalele, socotindu-le o creație a lui Dumnezeu și pe ele, inferioare lui și de aceea date-n grija și stăpânirea lui. Animalele i-au fost date omului nu doar pentru ajutor în muncă, hrană, îmbrăcăminte și altele asemenea, ci și pentru potențarea expresivității care constituie esența limbajului articulat. Limbajul biblic abundă de expresii de genul: înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii, lupi în piele de oaie, mielul lui Dumnezeu etc. La fel și limbajul artistic, care la o adică poate fi inclus limbajului rugăciunilor, psalmilor, acatistelor, condacurilor, icoaselor etc, acesta fiind poezie pură.

Mi-am dorit din tot sufletul și cred c-am reușit să scriu romane care se pot povesti, vizând acea poveste care, folosind un limbaj simplu, uzual, nepoetic în aparență, să conțină o poezie implicită. Cu atât mai mult ardoare mi-am dorit acest lucru, cu cât colegii mei de generație, prozatorii textualiști optzeciști, au scris proză și romane sufocate de digresiuni teoretice prin care extrem de greu se distinge acțiunea, personajele și tensiunea dramatică. Mai încoace s-au dezis de termenul textualism, spunându-i experiment sau postmodernism. E greu de povestit un roman de succes precum „Pupa Rusa” a regretatului Gheorghe Crăciun, iar mie unuia mi se pare și foarte greu de citit. „Orbitorul” lui Mircea Cărtărescu, cel mai în vogă scriitor de circa douăzeci de ani, mai ales prin această carte, este practic imposibil de povestit. Acest mod de a scrie cărți groase, amestecuri de memorii, jurnal, viziuni suprarealiste și alte artificii poetice, revendicându-se din postmodernism a format în mediul literar autohton un soi de canon valoric având valabilitate strictă în interiorul granițelor, străin în ce mă privește de marea literatură. Am o cu totul altă idee despre literatură, pe care o văd la o adică împărțită de mari scriitori din epoci diferite și de orientări estetice din cele mai diverse. Toate romanele lui Flaubert pot fi povestite și sunt filmice. La fel și Kafka și până și Joyce. Nu mai zic de Llosa sau vedete de ultimă oră precum Houellebecq. Am avut mereu în vedere că romanul nu se poate lipsi de acțiune, personaje, atmosferă, tensiune dramatică, spectacol în ultimă instanță. De aici derivă filmicitatea prozei mele. Totodată, teme mari susțin îndeobște marea literatură. Scriitorul român, din păcate, nu poate sau nu vrea să cultive acest gen de vocație sau abilitate, cantonându-se în intrigărie minimalistă, artificioasă, cu pretenții de subtilitate, accesibilă unei așa-zise elite intelectuale. Cumva împotriva curentului, eu mi-am propus să scriu altfel. Mi-am propus totodată să nu-mi pese de succesul de public sau de critică pe care l-ar avea cărțile mele. Scriu de fapt pentru cititorul care sunt, cel care a citit de-a lungul vieții autorii pomeniți mai devreme și alții asemenea lor.

Se vorbește despre un gânditor, "unul dintre cei mai mari ai țării", care, către apusul celui de-al Treilea Reich, "avea o poziție de conducere în Hitlerjügend", și care, prin anii șaptezeci, a fost văzut înghițind faimosul bilet. Un gest pe care Fest, cu nedisimulată răutate, îl numește "lichidarea sinistrului". Aici, aluzia devine transparentă: definiția, destul de obscură, e identică cu titlul articolului cu care Habermas, în '86, îl atacase chiar pe Fest, în legătură cu Ernst Nolte și cu tezele sale despre Holocaust.

Adrian Alui Gheorghe

Studioul din Monaco, de unde Tu Ernest comunica cu toată omenirea, devenise o închisoare greu de părăsit.

Mâna lui Dumnezeu

Numele lui ținea de foame, te hrănea. Nu, nu e o exagerare, este adevărul gol, голуț. Prima care și-a dat seama a fost chiar mama lui, Către Lucreția, cea care îi și alesese numele, de altfel, dintre multele pe care le gândise, le visase, le căutase. După ce s-a născut cel care purta numele de Tu Ernest, mama lui părea să fi căpătat o boală gravă pentru că nu mai avea poftă de mâncare. Au dus-o la doctori, deși se simțea sănătoasă, au consultat-o și nu au descoperit niciun semn al vreunei boli ascunse. Către Lucreția nu slăbea, nu se schimbase la față, nu avea nimic din ceea ce au caneroșii care se stafidesc, se topesc precum lumânările din ceară ieftină. Dimpotrivă, Către Lucreția arăta bine, avea doi bujori în obraji, un aer de mulțumire se transmitea celor din jur. Dar nu mai putea să înghită nimic din ceea ce însemna mâncare. I-au adus toate bunățile pământului, de la vânat din pădurile Ceylonului la salate din Grădinile Noii Semiramide din Noul Babilon cum e numit New York-ul, de la ouă de broască țestoasă din insulele Nan Madol, la gușă de furnică roz din tundra canadiană. Dar ea nu mai putea să înghită nici un dumatic.

I-au făcut de deochi.

I-au făcut de blestem.

I-au făcut rugăciuni, așa cum se fac pentru cei pedepsiți de divinitate.

Dar Către Lucreția nu se simți nici mai bine, nici mai rău după toate acestea. Trăia normal. Îl creștea pe Tu Ernest cu devoțiunea unei mame bune. Soțul ei, Către Petric, se străduia să le asigure celor doi tot ceea ce își putea dori un om pe lumea asta. Și reușea. O tulburare, însă, îl încerca mereu: cum poate Către Lucreția să trăiască fără să mănânce? Un amic i-a spus că numai cei care au fost moroi în altă viață nu au poftă de mâncare, altul i-a spus că femeile care

nu mănâncă nimic vor deveni strigoi în viața următoare. Dar, până una-alta, Către Petric încerca un soi de fericire privindu-i pe cei doi, privindu-se pe sine făcându-le toate poftele, rememorând seara ceea ce au făcut peste zi și făcând planuri duminica pentru o întregă săptămână viitoare. Viața venea tumultoasă. Cât privește faptul că ea, Către Lucreția, trăia fără pic de mâncare stârni mirare o vreme, apoi consternare printre locuitorii orașului, apoi toți se obișnuiră cu asta, ridicară din umeri. Cazul a fost descris și în presă, dar cum nimeni nu găsi o explicație rațională, lăsară totul în seama unei anomalii pe care specialiștii viitorului o vor rezolva cumva. Ce puteau să facă altceva, era

Tu Ernest

clar că Dumnezeu pusese un deget pe situație.

La un moment dat, însă, Către Lucreția a trebuit să meargă mai departe de orașul de domiciliu, să completeze niște acte pentru o moștenire. Nu era cine știe ce, dar nu putea să refuze, era o bucată de pământ lăsată moștenire de o mătușă care luase calea veșniciei. Tu Ernest, care avea deja vreun an și jumătate, a rămas în grija lui Către Petric. Era pentru prima oară când Către Lucreția îl lăsa în grija altuia. A și plâns la plecare, Tu Ernest a plâns și el. Către Petric însă a asigurat-o că totul va fi bine. Și așa a și fost, de altfel. Numai că, plecând de acasă și ajungând în orașul unde avea treabă, Către Lucreția descoperi că îi era, din nou, foame. Dar o foame dintre cele mai agresive, bulimică, încât s-a oprit la unul dintre restaurantele cu autoservire și a mâncat pe săturate. O ciorbiță de tăiței și carne de pui, o ciulama, a mai luat și niște fructe. A simțit din nou gustul bucatelor. După vreo două zile s-a întors acasă și i-a povestit lui Către Petric toată tărășenia, cum se înfruptase din bucate, ce simțise, cum uitase gustul bucatelor. Către Petric a lăsat-o să termine, după care i-a spus ceva care a tulburat-o: el nu mai mâncase nimic de două zile, nu-i mai era foame. Deloc. S-au uitat unul la altul, s-au scărpinat în cap după care și-au dat seama că Tu Ernest, ca ființă și ca nume, ține de foame.

Da, Tu Ernest ținea de foame!

Au făcut experimente, evident. Către Petric a plecat de acasă și i-a revenit foamea. Către Lucreția a plecat și ea din nou și deja leșina de foame la câțiva kilometri de orașul ei. În tot acest timp, Tu Ernest se juca așa cum se joacă toți copiii, nu-i păsa de frământările părinților. El, în schimb, se hrănea cu tot ceea ce îi este îngăduit unui prunc de vârsta lui. Nici nu are sens să detaliem.

În aceste condiții, lipsiți de grija mâncării, Către Petric renunță la muncile pe care le făcea ca să aducă bani în casă, stătea pe lângă Tu Ernest și pe lângă Către Lucreția și se simțea plin și împlinit. Era clar că Dumnezeu lăsase o minune din panoplia lui să se prelingă în casa lor.

Dar lucrurile nu rămaseră, totuși, aici. Vecinii aflară de minune, pentru că, la un moment dat, Către Lucreția se confesase doamnei Dondoiu, care îi împlotea lui Tu Ernest pulovărașe din mohair și ciorapi din lână, iar doamna Dondoiu a fost prima din afara familiei care se bucură de puterile băiețelului. Da, cât era în preajma lui Tu Ernest nici doamnei Dondoiu nu îi mai era foame. Din acest motiv doamna Dondoiu aproape că nu mai pleca din casa vecinilor, dar și Tu Ernest o accepta ca pe una dintre ființele apropiate.

De aici lucrurile căpătară amploare. Toată lumea de pe stradă află de minune și dori să cunoască pe viu aceste puteri ieșite din comun ale lui Tu Ernest. Așa că într-una din zile se adunară cu toții în sala mare a fostului teatru regal, în care nu mai juca nici o trupă de foarte mulți ani și strânși în jurul lui Tu Ernest așteptară să vadă efectul celor povestite. Și efectul fu cel scontat. O zi întregă cât stătura în preajma lui Tu Ernest, fiecare jucându-se și discutând cu el, observară că nimeni nu pusese nici o bucată de mâncare în gură și nici nu simți această nevoie.

Primarul Igor Parlafes, un rus neamț, care venise din Imperiu cu două, trei generații în urmă, decise să tragă un oarecare profit din asta, cu acordul părinților lui Tu Ernest. Așa că Tu Ernest și părinții săi fură angajați la primărie, li se oferii un spațiu în sala mare, de consiliu, unde oamenii veneau, spuneau de câteva ori numele băiețelului, se săturau și plecau. Când le era foame, reveneau. Observară, astfel, că lucrurile rămăneau în sfera miracolului numai când erau în preajma lui Tu Ernest și doar când îi pronunțau numele.

Către Petric nu se putu abține, însă, să nu profite de puterile miraculoase ale băiatului. Astfel că acceptă adunări publice pe stadioane, cu zeci de mii de oameni, care scandau numele lui Tu Ernest. Și oamenii aceia se simțeau brusc sătui.

Ce făcea în tot acest timp Tu Ernest?

Creștea. Într-o zi cât alții în aceeași zi. Și din copil se făcu adolescent, din adolescent se făcu tânăr frumos. Numele său era pomenit de toată lumea spre mândria deșartă a familiei.

Mai mult, pentru că se dusese vestea în lume despre darurile lui Tu Ernest, Guvernul Mondial decise să facă un test, de comunicare cu întreg mapamondul prin intermediul televiziunii. Astfel, într-una din zile, cred că era 14 ianuarie, Tu Ernest a stat într-un studio de televiziune în statul Monaco, loc ales aleatoriu prin tragere la sorți, și de acolo comunica cu toată omenirea. Oamenii care fixau chipul lui Tu Ernest de pe ecran și îi rosteau numele, nu mai simțeau senzația de foame. O zi vânzările de produse alimentare scăzu spre zero. Consumul scăzu spre zero. Nu se mai sacrificară animale, nimeni nu se mai speti pentru o coajă de pâine. Toată omenirea vorbea de miracolul Tu Ernest, părinții lui nu-și mai încăpeau în piele de bucurie.

Experimentul va continua, decise Guvernul Mondial. E spre binele milioanelor de infometați.

Dar lucrurile pe lumea asta nu sunt făcute, totuși, să se desfășoare lin. Cultivatorii de cereale începură să mârâie, apoi să protesteze, apoi să amenințe Guvernul Mondial cu boicotul la votarea viitoarei Constituții Universale. Industriașii protestară fiindcă lumea nu mai voia să muncească, cei mai mulți se mulțumeau cu puțin și le era de ajuns să stea în fața televizorului, să rostească numele lui Tu Ernest și să se ocupe de probleme foarte pașnice. De comercianți, ce să mai vorbim, erau cu vânzările la pământ, cu moralul în pragul dezastrului și cu nervii întinși ca niște praștii la adresa membrilor Guvernului Mondial și la cea a lui Tu Ernest. Chiar și mulți cetățeni care se bucurară o vreme de binefacerile sațietății obținute atât de ușor ajunseră la oarece plictiseală, așa că spuneau câte o înjurătură molcomă în barbă și ieșeau pe furie la muncă.

Numai Tu Ernest nu era fericit de situația sa.

Numele său comestibil hrănea pe toată lumea, sieși însă nu-i aducea starea de deplinătate a vârstei. Iubea fără să știe pe cine, iubea iubirea, ca orice om la vârsta lui.

Studioul din Monaco, de unde Tu Ernest comunica cu toată omenirea, devenise o închisoare greu de părăsit. Era urmărit zi și noapte, era ca o pasăre de preț într-o cușcă de aur. Părinții profitau din plin de darurile lui, nu-i înțelegeau însă necesitățile, nu pricepeau dorul lui de libertate.

Dar dezastrul se produse pe nesimțite, tocmai când revolta marilor patroni de lanțuri de supermarketuri împotriva lui Tu Ernest și a darurilor sale miraculoase atinsese apogeul, când marii agricultori amenințau cu deversarea cerealelor în mări și oceane, lucru care ar fi dus, indiscutabil, la creșterea nivelului Oceanului Planetar și la scufundarea unor insule, a unor arhipelaguri, a unor continente chiar. În studioul din Monaco o echipă întregă lucra pentru transmisia imaginii lui Tu Ernest la nivelul planetei. În echipă era și o fetișcană mai ciudățică, tăcută, o brunetă cu părinți sârbo-macedoneni, care se numea Miriam, care se ocupa de decoruri, de machiaj, de diverse alte treburi mărunte, dar importante la nivelul emisiei. În timp ce-i fixa imaginea dimineața lui Tu Ernest, în timp ce îi întindea sprâncenele și îi masa chipul, uneori destul de obosit, acesta simți în vârful degetelor lui Miriam un fel de foc

care nu ardea, ci numai curenta un pic, ca polii unei baterii de unu virgulă cinci volți atinși cu limba. Incita și speria. Speria și incita. Între ea și Tu Ernest se înfiripă o mică poveste, neobservată de nimeni. Guvernul Mondial, conducerea televiziunii, părinții lui Tu Ernest, toți erau atenți doar la profitul lor, care era unul din ce în ce mai consistent, uitând de faptul că băiatul se făcuse mare, era deja un tânăr chipeș, copleșit însă de marea responsabilitate de a hrăni cu numele său omenirea.

De asta, când Miriam îi propuse lui Tu Ernest să fugă, acesta acceptă imediat.

Dar cum? Lasă că găsesc eu o soluție, îi șopti Miriam.

Și într-adevăr, într-o sâmbătă seara, era pe 28 mai, când omenirea sătulă se cuibărise în toate cotloanele disponibile, Tu Ernest era singur în cameră. Visa că vine Miriam, că îl ia de mână, că deschide fereastra și că fug amândoi în lumea largă.

Și veni Miriam, îl luă de mână, au escaladat fereastra la care era pusă o scară metalică, au coborât și au luat-o pe sub o boltă de oleandri și liliac care mirosea violent, amețitor. Apoi au ajuns la mare, unde îi aștepta un mic vas de croazieră care părea a fi pregătit pentru o cursă mai lungă. Echipajul vasului era format din tineri, băieți și fete, care cântau în timp ce își făceau treaba lor de pe punte. Nici nu-l băgară în seamă pe Tu Ernest și Tu Ernest le fu recunoscător pentru că îl tratau fără ostentație. Luna era sus. Miriam îl ținea de mână.

- Dar ne vor prinde, ne vor ajunge, îi spuse Tu Ernest.

- Ba nu ne vor mai prinde, nu ne vor ajunge, îi spuse Miriam. Eu îi țin cu gândul departe, tot cu gândul îi fac să ne caute în toate locurile unde nu suntem. Am mai încercat asta și mi-a reușit de fiecare dată. Și în seara asta cu gândul i-am făcut

să nu observe nimic, să nu audă zgomote, să nu intre în camera ta, din când în când, ca să te controleze, așa cum făceau de obicei. Nici acum nu și-au dat seama că am fugit. Cu gândul îi țin în stare de adormire. Îi voi lăsa să descopere fuga noastră când vom fi departe.

- Ești vrăjitoare?

- Nu, dar fiecare om are ceva miraculos în el, așa cum ai și tu. Oamenii nu se hrănesc numai cu pâine și nu se îndoapă numai cu cereale și carne.

Afară luna era plină, însă săgetată de un nor.

Vasul de croazieră plutea pe apă cu un fâșâit ca de pânză de mătase sfâșiată cu un cuțit tocit.

Stelele scârțâiau ca aripile albatroșilor.

- Te vei numi, de azi, Ciclopul Meu, adică cel care nu are decât un singur ochi, pentru mine, îi spuse Miriam. Și îți voi mai spune Atlas Cel Cu Un Singur Picior pentru că eu voi fi celălalt picior. Poate că îți voi spune Indianul Din Tribul Cu Un Singur Supraviețuitor. Și Adam Umbra Evei îți voi spune. Dar nu-ți voi mai spune niciodată Tu Ernest. Ești de acord? Numele comestibile nu sunt cele mai fericite, nu-i așa?

Tu Ernest a fost de acord.

În studioul de televiziune cu transmiere universală din Monaco, prima care descoperi dispariția lui Tu Ernest a fost Către Lucreția.

Aceasta l-a strigat pe Către Petric.

Populația lumii se trezi a doua zi flămândă și se uită cu toții cu ochii goi, plini de speranță, spre ecranele televizoarelor, însă degeaba. Fără Tu Ernest, zadarnic îi mai rosteau numele, foamea dădea semne dureroase.

Guvernul Mondial intră în criză.

Guvernul Mondial demisionă.

Tulburări mari provocară lupte pentru independență pe mai multe continente.

Și toate astea în timp ce Miriam și Ciclopul Meu se alăturară la marginea Saharei unei

Rodin - Schiță pentru statuia lui Balzac

caravane de cămile și oameni ai deșertului albastru care își propunea să ajungă la o oază în care se zvonea că un cactus care înflorește doar pentru o zi, o dată la o sută de ani, era pe punctul să îmbobocească.

Din volumul *Recurs la Cartea numelor*, în pregătire

Viorel Teodorescu

BÂZDÂC

...Avea și oareșice momente fățiș păcătoase Colonelu', e drept că răruțe, distante în timp, ca niște transe a la minut subțiate și placide uneori, momente în care privea ca un... dus cu pluta pe Bistrița, tembel, cruciș și aparent îngăduitor, cu toleranța aceea dulceagă a înțeleptului în diferend caustic cu lumea, absolut tot jur-împrejurul de dincoace și de dincolo de geam; poate că se binocla chiar prin mine, nu știu, nu e exclus, oricum eu nu aveam atunci dispoziția necesară să mă dumiresc dacă privea vorbind sau vorbea privind, mai ales că, și-așa, aflasem că nu prea știe să-și aleagă prioritățile; că nu avea un sistem de valori clar definit mi-am dat seama destul de repede, cum s-ar zice, din goana buiestrașului, întrucât la mine, la bunul și constantul lui ascultător de alături, care înghițise și îngurgita cu nemiluita tot ceea ce îndruga el, nu se mai uita, nici măcar atunci când, să-i zicem, i s-ar fi năzărit c-a enunțat cine știe ce subtilitate; mă știa acolo, îmi simțea și umărul și era, cred, de-ajuns, așa că, dacă-mi permiteam să mai și închid ochii din când în când, o făceam numai ca să nu mă simt esențialmente dat în lături, urechea dinspre el menținându-mă în priză, mereu trează, asmuțită și la pândă. Perora sau trâncănea, nu contează, cum nu prezintă importanță nici dacă mințea și cât de mult fabula, eu reușisem, în zilele anterioare, să-i induc impresia că știu să ascult, el nu mai avea voie acum să ia drept un afront impardonabil faptul că... mă surprindea uneori cu capu-n gură, cucăind adică pe mine, în vreme ce el turuia înainte ca un guguștiuc infatigabil...

Pe scaunele de dinaintea noastră, un bărbos scundac, cu un gât parcă trunchiat de salcâm noduros și posesor al unei chelii asfaltice multilateral dezvoltate, un pământău, popândău, cum vrei să-i ziceți, cu ochi de șuiță mereu pironindu-ne locului, ne priveghea toate

mișcărilor, și, atunci când îl surprindeam asupra faptului, imediat o cotea ca la Ploiești, dându-ne să înțelegem că el moțâie ziua ca să recupereze în autocar truda-i virilă de peste noapte, în hotelurile în care fuseserăm cazați, adormise de-a binelea; cu o pălărie de fetru cu boruri largi a la George Stanca, neagră, din acelea cu care se mândresc barosanii tuciuiri bronzăți de un soare transilvan aproape autonom, pleostită pe ochi și cu capul bălăbănindu-i-se pe umărul lătăreț al planturoase sale soții.

La resturile lumii renunșasem, momentan, să mă zgâiesc.

Era dimineață devreme, șapte-șapte și ceva, plecaserăm cu noaptea-n creștetul capului din Erfurt, drum întins și rebel, ni se spusese, ceața se ridica greoi de pe câmpurile excesiv de curățate pe lângă care goneam și Colonelu' se gândea, el personal mi-a zis-o apropiindu-și buzele mult prea indecent de urechea mea cea docilă, că ar fi o chestie mișto de tot, leșinătoare chiar, dacă Cici-Traute ar fi achiziționat între timp, sau moștenit, acolo, o căsuță, preferabil vilă, curățică, cochetă, cu sau fără cerdac, asemănătoare tuturor minunilor pe care le admira el minut după minut, atrăgându-mi și mie atenția, uite-o p-aia, privește și dincolo p-ailaltă, acoperită cu țigla albastră, o fermă de... țară nemțească înzorzonată cu iederă și cu o droaie de acareturi, cu găște și rațe leșești multe și mute și cocoși de rasă bățăioasă, cu curcani de îndopat cu sila, i-ar fi plăcut și ar fi în stare, zicea, să lase baltă și patriotism și tot, inclusiv apartamentul lui semicentral, în Iancului, trei camere - confort unu, și să rămână acolo, într-o așa înfloritoare gospodărie rurală neîngrădită, nici cu lănteți și nici de prejudecăți...

"Dacă Traute ar fi știut atunci că până și ea, o săsoaică veritabilă, nu poate să se simtă împlinită singură, cum încerca să-mi vâre mie în cap,

trebuia să... se dea pe brazdă și împărțeam și patul și fericirea și acum era și ea... ea. O nevastă de înalt ofițer român, într-o Europă a improvizației multinaționale..."

Se simțea bine Colonelu' când reușea - și nu știu cum se face că mereu reușea - să paseze altcuiva, altuia sau alteia, o vină, orice fel de vină, imaginară, sfrijită. Regreta doar că nu-și procurase, înainte de a pleca în excursie, și alte, multe alte informații de prisoseală, să fie acolo... din belșug, despre Germania și despre toate orașele și orașelele prin care s-a vânturat; nu de altceva, dar ar fi reușit s-o impresioneze total, dacă nu chiar s-o lase treantă pe Traute atunci când se vor revedea, și ea, lăcrimând cu discreție gotică, va rămâne paf de uimire, trăsniță, că el, un fost plin colonel activ mefea, care nu avea pe-atunci dezlegarea și forța unui contrainformaționist de același grad ca să se deplaseze și dincolo, iacătă, colonelul ei cel fălos și țâfnos și ezitant, care zicea că n-are voie să-și lase nevasta că-l zboară ăia din armată, a venit până la capătul pământului numai și numai ca s-o mai vadă pe ea o dată...

Nu, zicea Colonelu', nu-i voi divulga chiar din capul locului... adevăratul motiv pentru care am străbătut eu o jumătate de Europă, răscrecănăt într-un autocar, cu toate gândurile vraiste; voi proceda ca un spion deștept, voi forța bariere, maniere și toate limitele, știute și neștiute, până când ea singură, constrânsă de evidente, va recunoaște...

"Oricum, fetele trebuie să fie acum mari, adolescente, poate... neapărat studente, și... cea mică ar trebui... musai să-mi semene. Măcar la ochi. Ochi vioi și șoimești, de antracit. Ochi de genist!"

Fragment din povestirea cu același nume; volum în pregătire

La resturile lumii renunșasem, momentan, să mă zgâiesc.

proza

...dovada vie a ingraturdinii lui Alessandro era tânărul roman care tocmai intra pe uşă. Mi-am dat seama că acela trebuie să fie Luigi. Se pare că fusese botezat după numele unchiului Gianluigi, că tot n-aveau ei copii și chiar de cum se rupe ața se fac tot felul de calcule în familie. Un tânăr simpatic, jovial, cu părul cârlionțat, aceeași efigie romană la vreo douăzeci de ani.

proza

Sindrofie în Toscana

Când ajung în străinătate, românii simt nevoia să se adune. Un instinct atavic de protecție îi apropie pe baza legăturii de sânge sau a unor relații mai vechi. Există diverse considerente ce pot căpăta acolo importanță, grupându-i după strada sau cătunul în care s-au născut, localitatea ori provincia din care au descins și alte asemenea elemente de solidarizare. În paralel se constată și tendința inversă. Destul de rapid intră în funcțiune supape misterioase, lăsând să iasă la iveală adevărata lor fire, iar grupurile se refac mereu în funcție de animozități, invidii, gelozie, relații sociale etc. Uneori sunt aduse la zi conflicte îngropate în trecut sau duse în mormânt de părinții ori neamurile acestor pribegi. Alteori indivizii se dovedesc a fi purtătorii seminței disensiunilor politice din țară. În orice grup există fisuri și frisoane, m-a asigurat Ligia, sugerându-mi în stilul ei abrupt să mă țin deoparte de bisericuțele de-aici și să nu bag în seamă înțepăturile pe care și le trimit. Nici ea nu se lasă ademenită în grupusculele lor, de ani și ani se păstrează într-o zonă de neutralitate care-i asigură poziția de judecător imparțial.

Ligia mi-a făcut o prezentare a românilor din zonă, în timp ce încărcam antichități într-o camionetă. Cam toți veniseră pe seama ei și aici au tras când au ajuns în Italia. Și tot ea le-a găsit de muncă. Nu-i vorba, unii sunt puturoși și bețivi, dar nu-i vina ei dacă nu-și văd de treabă. Ea a tras sforile și a mijlocit căsătoriile mixte care a dat Domnul și par trainice. Câțiva urmau să vină în seara aceea la masă și Ligia socotise că e timpul să mă pună în temă cu atmosfera din grupul românilor exilați. Sacrificase oia ruptă de dihanii și-i invitase la chiolhan. Era un bun prilej să-mi găsească și mie ceva de lucru. Acum ei erau mult mai informați despre locurile de muncă și celelalte oportunități din zonă. Numai de și-ar aduce aminte că au fost ajutați când n-aveau unde pune capul și s-au hrănit cu mâncarea ei săptămâni și luni în șir.

Distracția avea loc în seara aceea, însă a doua zi, duminică, era târg de antichități în Arezzo și nu putea concepe să lipsească. În sinea mea, consideram o cumplită pierdere de vreme să lustruim vechiturile alea pe care n-aș fi dat un ban. Ghicindu-mi pare-se gândurile, Ligia mă asigură că în acest fel își câștigă existența. Cum să întreții o gospodărie ca asta cu o pensie sau un ajutor social de câteva sute de euro? Iar cumpărători se găsesc destui, puteam să mă conving a doua zi. Nu și-ar pierde vremea cu o afacere falimentară, nu? Își făcuse un nume, era cunoscută de comercianții cu antichități din toată Italia. Mă rog, am ridicat din umeri. Nu aveam de ce să n-o cred. Ne aflam în spatele curții, în ușa dublă a unui depozit tixit cu felurite vechituri. Aleea betonată ducea către o poartă laterală. Până la casă se întindea o curte cu gazon verde închis, trotuare și gard viu, arbuști ornamentali și pini, un eucalipt și alți arbori exotici pe care nu-i cunoșteam, vase mari de ceramică, o masă și scaune. Părea un părculeț pe cinst, nu o simplă curte.

Se făcuse ora patru după amiază când am isprăvit operațiunea de sortare și încărcare. Ne-am spălat pe mâini la o chiuvetă dintr-o anexă, iar Ligia a scos o sticlă cu vin și mi-a turnat într-un pahar. Ne aflam la masa din spatele casei. Din păcate, nu-mi putea ține companie. Pleca să-și aranjeze ruginile și gioarsele încărcate în camionetă. Ținea să-și pregătească standul din seara asta și să fie pe poziție chiar de la prima oră de târg, atunci e bătaia peștelui. Nu era nevoie s-o însoțesc, o așteptau acolo doi nepoți care știau exact ce este de făcut. Puteam să rămân la televizor, propuse doamna, afară se lăsa frig. M-am bucurat că se poate dispensa de serviciile mele, pentru că abia așteptam să intru pe Internet. Nu aveam nici o veste de la Katy și asta

începuse să mă îngrijoreze. Nu obișnuia să lase lucrurile neclare mult timp.

Ligia s-a întors din Arezzo după vreo trei ore. Începuse să se întunece peste câmpurile din jos. Imediat au mai intrat în curte două mașini. Începeau să vină musafirii. Am închis laptopul pregătindu-mă să-mi fac intrarea în societatea românilor din Toscana. Cobor scările în papuci, având aerul că sunt de-al casei. Poate ieșea ceva din toată afacerea, deși nu-mi dădeam seama ce munci aș fi putut presta. În bucătărie, la masă, era o femeie spre cincizeci de ani, cu figura rotundă și părul negru tuns scurt. Purta o flanelă neagră pufoasă și bluză albă pe dedesubt. Tocmai își turna vin în pahar, întoarsă pe jumătate în scaun. Lângă chiuveta din spatele bucătăriei, un bărbat urmărea cu mâinile întinse un țănc neastâmpărat care alerga încoace și încolo. După ce umplu paharul, femeia aruncă o privire amuzată spre cei doi și stinse țigara într-o scrumieră din fața sa. Precis fumează ca o

și ducă viața printre barbari, la mii de kilometri depărtare de casă. Însă nu aveau cale de întoarcere, Senatul roman le cerea să dea dovadă de intoleranță maximă: *continuas futationes!* Și au rămas pe poziții. Pentru ca treptat să se adapteze locurilor și să adopte prin lege formula standard de încheiere a corespondenței electronice: *Vivat patria, vivat futura Romania!* Și iată că acest urmaș degenerat strămba din nas în fața zidirii vestițiilor săi strămoși. Cum adică vine treaba asta: pizda-ți place, limba nu?!

De altfel, dovada vie a ingraturdinii lui Alessandro era tânărul roman care tocmai intra pe uşă. Mi-am dat seama că acela trebuie să fie Luigi. Se pare că fusese botezat după numele unchiului Gianluigi, că tot n-aveau ei copii și chiar de cum se rupe ața se fac tot felul de calcule în familie. Un tânăr simpatic, jovial, cu părul cârlionțat, aceeași efigie romană la vreo douăzeci de ani. Veni zâmbind spre mine și-mi întinse mâna, *salut, ci faci?* Vorbea românește, însă

locomotivă și cucoana asta, mi-am spus. Nici nu se sinchisea că otrăvește un copil, la ce puteam să mă aștept? Mi-a aruncat o privire distrată, de parcă ne știam de când lumea.

Atunci s-a apropiat Ligia cu telecomanda televizorului în mână și mi-a făcut cunoștință cu sora ei, Meletina. Tipa spuse râzând că se îngroașă rândul românilor de acolo. Rostise cuvintele cu voce gravă și apăsat accent moldovenesc. Părea totuși simpatică pentru că imediat s-a gândit să-mi umple și mie un pahar. Ligia s-a adresat în italiană bărbatului, însă n-am reușit să pricep un cuvânt. Mi-a spus că acela e cumnatul Alessandro. Omul s-a apropiat zâmbind și ne-am strâns mâna. Era un bărbat înalt, cu figură de efigie romană. Purta părul sur pieptănat pe spate. A bălmăjit câteva cuvinte din care n-am înțeles o iotă.

- Spuni pi românește, crucea mă-ti, îl apostrofă Meletina, fără pic de răutate. Omul îi replică scurt în italiană, ușor amuzat. Tăc înțelege, îmi explică nevastă-sa. Și digeaba, nu vre' să vorghească, na. Di douăzeci și ceava di ani îl bat la cap, pizda mă-si.

Am rămas cu gura căscată, însă mi-am dat seama că nu se aflau la prima dezbatere pe această temă și că acela refuza să vorbească o limbă la formarea căreia strămoșii săi s-au opintit din greu. Ce era în capul lui? Circula pe Internet un videoclip haios despre „Formarea poporului român și a limbii române” din care reieșea că deviza romanilor după cucerirea Daciei devenise celebra *vulva daca nostra est*. Și numai ce au dat de bine, cum să-i mai scoți de acolo? *Multa voluptatis est in Dacia Traiana*, scriau copleșiți de tristețe în email-urile trimise la Roma, ca să nu-i mai aștepte milenii de-a rândul soțiile cu vulvele nefolosite. Nu era ușor nici pentru ei să-

profesorul Meletina își transmisese, odată cu vocabularul, și accentul de Măneuți sau de Bosanci, nu reținusem exact. Se recomandă singur firească și dezinhibat. Aflasem că e student la medicină în Siena și făcea ciclism. M-am lămurit că vorbea fluent limba română pe care o deprinsese de la maică-sa și o exersa ori de câte ori avea prilejul. Își amintea cu plăcere de vacanțele din România. De îndată îți dădeai seama că nu-i întortocheat la minte și nu are ascunzișuri sufletești. Lăsa senzația unui tip de încredere.

Discutam cu Luigi stăpânit de sentimentul bizar că am în față dovada vie a nașterii poporului român. O viețuitoare ce vorbea un dialect românesc se strecurase de-a lungul celor două milenii până în anul de grație 20., în Toscana, la vreo două sute kilometri de Cetatea eternă. Individul ar trebui îmbălsămat și pus într-un muzeu printre exponatele cele mai de preț. Și să fie sculptat pe un monument, replică la Columna lui Traian, cu un basoreliev în spirală prezentând scene de viață din perioada sosirii legiunii române după două mii de ani. Faimoasa legiune romană revenea acasă cu bagaje, cățel și purcel, în avioane, trenuri și autocare. Rolurile s-au inversat. Foștii cuceritori ripostează încercând să reziste tentativele năvălitorilor de a-și impune limba. Așa procedează băștinașul Alessandro. Berlusconi studiază documente despre mișcările strategice ale lui Decebal, însă praf și pulbere se va alege din toate contraatacurile lui. Pentru că invadatorii pun la bătaie cea mai teribilă armă de la facerea lumii și până în timpurile moderne. Iată, o singură femeie geto-dacă venind cu vulva-n proțap dă gata un batalion de carabinieri, cum să reziste nația asta de broscari la o invazie de zeci de mii de femele?

Întrebarea va rămâne mereu actuală peste veacuri, n-am avut răgaz să găsec un răspuns. Prin ușă s-a strecurat o tânără pereche și am bănuț că sunt părinții micului scandalagiu. Femeia era bosniacă, nu i-am reținut numele și părea să nu se simtă în largul său. Se așeză în capătul recamierului și urmărea din priviri tentativele plodului de a scăpa din mâinile lui Alessandro. Bărbatul avea vreo treizeci de ani și părea mai scund decât Luigi. Meletina mi-a făcut cunoștință cu Vasile. Era fiul ei cel mare, născut în România, din prima căsătorie. Urmase aici o facultate de științe politice și lucra în Bosnia. Cât am făcut cunoștință și numaidecât s-a așezat lângă nevastă-sa. Din când în când se adresa în italiană micului Francisco. Însă Francisco se răsucea din mâinile bărbatului și-i spunea răspicat: *Pida mă-ti!* Izbucneau toți în răs, iar Vasile, foc de supărare, turuia ceva în italiană către maică-sa. Nu mi-a mai dat semn toată seara. Românii nu păreau să fie nația pe care o simpatiza cel mai mult.

Îmi reproșam că am coborât cam devreme, când Ligia a sesizat pe monitorul video alte trei mașini la poartă. Cineva o anunța pe celular să deschidă. La scurt timp și-a făcut apariția o gașcă veselă nevoie mare. Erau vreo cincisprezece persoane pregătite de sindrofie, cu brațele încărcate de sticle, pungi și cutii. După ce și-au descărcat poverile și s-au îmbrățișat, Ligia m-a recomandat ca fiind un prieten din țară și am făcut pe rând cunoștință. Într-o primă fază, doamnele mai tinere și mai vârstnice și-au suflecat mânecele și s-au tras în spatele bucătăriei unde pregăteau mici, fripturi și cărnați, salate, pește și fructe de mare. Câțiva bărbați au rămas prin preajma mesei pe care așezaseră sticle și bidoane cu băutură, alții au intrat în sufrageria de alături discutând despre afaceri și treburi de ale lor.

Eu am rămas pe recamier, nu găsisem prilejul să mă lipesc de vreun grup. În dreapta mea s-a așezat o pereche de tineri prietenoși. Păreau să mă știe de când lumea. S-au recomandat ca fiind studenți și am crezut că mă cunosc de la Universitate. Am înțeles mai târziu că erau în anul doi la drept în București și între sesiuni lucrau aici pentru a face rost de bani. Aveau cursuri la ei și citeau pe apucate, însă uneori dădeau euro ca să-și asigure note de trecere. Și imediat și-a făcut loc ieșind în față profesorul din mine. Ca un cuc apărând din pendulă când este ora exactă. *Facultatea se face pe băncile aulelor, cică. Așa, la distanță, se pierde esența lucrurilor.* Studenții mi-au dat dreptate, cum nu, însă părinții lor nu aveau bani de taxe și celelalte. Erau nevoiți să-și câștige astfel existența. Tânărul o ajuta pe zia să pregătească tranșele de antichități, să încarce și să le aranjeze în standuri prin târgurile din Italia. Umblă împreună din Torino, Milano și Verona până în Napoli și Messina. L-am tras de mână pe dom' profesor și în cele din urmă l-am băgat la loc în cutia în care stă sechestrat până când vor veni vremuri mai bune. O dăduse nițel în bară. Încercând să repar gafa profului, i-am asigurat că e bine și așa, sunt tineri și au tot viitorul înainte. Mi-am exprimat totuși îndoiala că scot bani din comerțul cu antichități. Așa și așa, a încuviințat în parte tânărul, zâmbind. Asta e jucăria ziei, a adăugat. În rest, se învârtea pe lângă un văr ce se afla pe val, un fel de șef la o herghelie din apropiere. Se pare că patroana, o prințesă care locuia la Monte Carlo și venea aici o dată pe an pentru nu știu ce faimoasă cursă de cai, îl lăsase administrator peste toate și îi mergea de minune. Era un tip solid, cu mustață blondă, prins în miezul discuției din sufragerie, iar nevastă-sa își pusese șorț și dădea carne prin mașină. Femeia avea ochii blinzi și buzele pline, amintind vag de Angelina Jolie.

De cealaltă parte, în stânga mea, înghesuit de Meletina, ajunsese bătrînul Alessandro. Vasile și nevastă-sa au dispărut în altă încăpă de la parter, ca să-l adoarmă probabil pe micul turbulent. Cu figura lui leonină, Alessandro zâmbea imperturbabil și învârtea în mină un

pahar. Răspundea numai în italiană, privind distrat și cu înțelegere grupurile alea de sălbatici. N-a scos un cuvânt pe românește, deși aveam îndoile serioase că nu știa să spună nici *noroc*. Am ciocnit de câteva paharul, iar el îi dădea înainte cu *salute* și *cin, cin!* Era clar că refuză să vorbească limba română. Stătea cu o româncă de peste două decenii, trăia în mijlocul unei comunități de români, vizitase de multe ori România, tâmpit să fi fost și tot ar fi prins câteva cuvinte. Părea om bun și cumsecade, însă reușise o performanță pe care sigur n-au atins-o nici strămoșii săi care au ajuns în Dacia în urmă cu două milenii. Se spune că primul cuvânt dac învățat de legionarii romani a fost... pizdă. Abia pe urmă au trecut la îmbogățirea vocabularului cu brânză, varză și celelalte. Nu știu dacă don Alessandro și-a însușit vocabula inițială, deși probabil ar întinge și cu mămăliguță (*polenta*, mă rog) prin... semnificativ ei.

Le-am transmis studenților că intenționez să țin un seminar cu acela și pehlivanii s-au arătat încântați să mă vadă la lucru. OK. Băusem câteva stacane și eram pus pe șotii. I-am cerut în glumă lui Alessandro să repete *mânz, mânz*, iar Meletina se ocupa de traducere: *puledro, bambino mare, puledro...* Nu-mi dădeam seama cât de fidelă traducere face femeia și, spărgându-mă de răs, am discutat-o cum se spune în italiană „copil” și „iapă”. Și numai ce i-am tradus eu însumi *bambino del cavalla*, deși n-aș crede că pișicherul nu știa ce spune pronunțând „mânz”. (Sper să nu învețe careva după mine italiana asta academică!) Și treptat, golind pahar după pahar, am parcurs împreună tot fondul dac de cuvinte pe care-l știam, adică barză, abur, brânză, brad, varză, brusture, viezure, cătun, gușă, gălbeaz etc. și iar am trecut la *mânz, bambino del cavalla*, ha, ha, ha! Studenții se distrau pe cînste auzindu-l pe încăpățânatul roman reproducând cuvinte dacice. Intenționat lăsasem la sfârșit cuvântul inițiativ și, când i-am cerut să-l repete după mine, pișicherul a izbucnit în hohote de rîs. Nici în ruțul capului n-a vrut să-l pronunțe așa cum se cuvenea, cu buzele țuguiate. Degeaba am insistat, nu și nu. N-am înțeles de ce refuză cu atîta obstinație să rostească un cuvânt, dacă tot n-avea habar ce semnifică. Nevastă-sa îmi făcu din ochi; inutil, știam că e șmecheraș. Ca să-i fie învățătură de minte, i-am sugerat Meletinei să nu-i cedeze pentru nimic în lume cînd ar avea el chef de huțahuț, decât obligându-l să repete în gura mare cuvîntul inițiativ, până când va capitula necondiționat în fața limbii române.

N-aveam șanse s-o scot la capăt cu băstinașul ăla căpos, așa că m-am strecurat printre grupurile din sufragerie. Mi-am umplut o farfurie cu mici, grătare și salată din platourile rînduite pe masă, prefăcându-mă interesat de mâncare. Mă concentram de ochii lumii asupra bucatelor, în realitate trăgeam cu urechea în jur. Evitam pe cât se poate să mă bag în sufletul lor, calculând cum să mă lipesc de un grup fără să tulbur discuțiile. Cu farfuria în mână, un timp am pendulat spionând de la un grup la altul. În cel din stînga, înspre fereastra îngustă, un morman jovial de slănină roz, cu cravată la gât și mînecele cămășii suflete, susținea cu tărie că românii sunt leneși, hoști și bețivani. Trag mâța de coadă cât e săptămâna de lungă, însă când e vorba de plată nu-și dau rîndul, susținea acela. La asta sunt întotdeauna în frunte, și tot cu insistențe și revendicări, în rest se pierd în peisaj de parcă nici nu există. Nu se vede nimic în urma lor. Vorbea cu vehemență, deși nici tânărul brunet, cu mustață pe oală și început de chelie, și nici femeia de alături, o slăbătură ștearsă, cu pulpe nefiresc de groase, îmbrăcată într-o rochie înflorată, nu-l contraziceau. Părea să fie un fel de șef pe undeva, se simțea de la distanță că îi place să fie ascultat.

Lângă masa din mijloc, după un vas mare de ceramică albăstrie, se discuta aprins despre președintele țării. Voturile noastre l-au desemnat câștigător, repetau cu nedisimulat orgoliu, ca dovadă că suntem o forță. E totuși un tip fain

marinarul, de ce nu-l agreează românii? Măsurile de austeritate au fost luate în interesul țării, nu exista altă cale. O femeie voinicooasă, cu fața roșie, turuia fără oprire, încât ceilalți reușeau destul de greu să-și plaseze câte o părere. Găseau câte o breșă ori de câte ori cucoana își umplea paharul cu vin roșu dintr-un bidon de cinci litri. Mi s-a făcut rău ascultând-o, simțeam că-mi vine să vomit. Mă tenta s-o întreb de ce nu suportau măsurile de austeritate și cei care făcuseră averi nerușinate prin furt și tunuri din banul public, însă m-am abținut. Asta mai lipsea, să provoc acum un scandal. La urma urmei eram la mîna lor, intram în mare încurcătură dacă nu-mi găseam de lucru. Urgent.

M-am îndreptat spre grupul ceva mai numeros din jurul canapelei jerpelitate, o *antichitate* de pe vremea bunicii. Ligia îmi făcu loc, *ia-ți un pahar și stai cu noi, Cezar!* Aici discuția părea ceva mai relaxată. Toți erau veseli și o clipă am crezut că spun bancuri. Am lăsat farfuria pe un dulăpior de la capătul canapelei și mi-am turnat vin în pahar. Mi se părea bizar să mi se spună Cezar, însă n-aveam încotro. Eram nevoit să respect regulile jocului.

- Mitruț, spuse Ligia către bărbatul solid, cu mustață blondă. Era tipul despre care mi se spusese că lucra la herghelie și se descurca de minune. Ce zici, n-ai ceva de lucru pentru Cezar? Chiar și temporar, între timp mă mai interesez și eu, adăugă.

Degeaba încercasem să nu-mi fac sesizabilă prezența, toți ochii s-au întors spre mine. Nu-mi reușesc șmecheriile astea. Mitruț mă examinează din priviri, ca și cum ar fi supus observației un cal din herghelie. Ridică din umeri, *să vedem ce și cum, discutăm mâine*. Nevastă-sa, tipa cu buze pline, surăse blînd, asigurând-o că va găsi Mitruț ceva. Jucam rolul calului din târg, pe care nu-l întreabă nimeni nimic și nu participă la negocieri. Chiar dacă despre pielea lui se discută.

- Găsește, cum nu, spuse o blondă de pe recamier. Avea fața rotundă, plină și pistruiată, iar părul îl purta în coadă de cal. Tre' să ai noroc chior să pui mîna pe așa bărbat, adăugă. Alții nu găsec cât îi lumea!

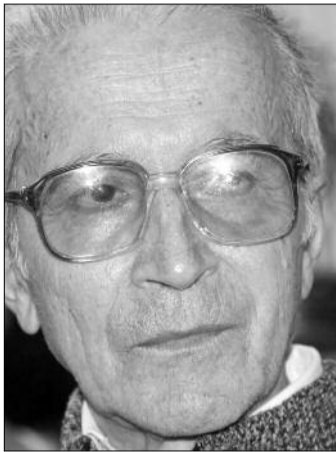
Șotia norocoasă o scrută sumbru. Nu-i ieșea figura cu privirea dură sau tăioasă. Și nici nu părea mirată de înțepătura blondei, probabil nu se întâmpla pentru prima dată. Se sesiză însă un slăbănog întunecat la înfățișare și discret, cu părul rar, tuns perie. Tuși scurt încercând să-i capteze atenția. Femeia însă nu-și mută privirile de la Mitruț. Părea hipnotizată. Bărbatul o înjură scurt printre dinți și o numi vacă. Dacă tipul și-a propus să-i transmită confidențial înjurătura, nu i-a ieșit. „Vali”, spuse Ligia, aproape neutru. Cei din jur n-au apucat să facă alte comentarii pentru că exact atunci studenții mei au deschis la maxim un casetofon cu muzică populară. Fanfara aia le înmuia sufletele, părănd să nu mai aibă chef de ceartă ori de înțepături. Studenții și încă două țărăncuțe cu basmale colorate pe cap s-au aruncat la dans. Ceilalți se legăneau în ritm și scoteau chiote ori fluierături. Ceva mai târziu, Meletina a ieșit în curte și, prin deschizătura ușii, am văzut în conul de lumină din prag cum slăbănogul Vali o ținea pe femeie de coada de cal și o lovea cu pumnul în față. Metodic, fără resentimente. Ca la antrenament. Avea ceva comic mișcarea aia reluată parcă la ralanti.

Ligia mi-a surprins privirea și socoti probabil că n-avea sens să mă lase în neînțelegere. Cei doi trăiau în concubinaj de peste zece ani, mi-a explicat. Erau cunoscuți ca niște cai breji. Oameni agitați, cu probleme la tărtăcuță. Dar nici Dorina nu-și vede de treabă. Îl scoate din papuci pe Vali cu prostiile ei. Așa-i trebuie dacă-l stărnește, mai încasează câte una peste meliță, mă informă Ligia, ușor amuzată. O caută cu lumânarea. Cred că intenționat face treburi din astea. Așa că nu-i de compătimit, e cam jigodie. Tot în certuri o duceau de ani, însă nici sarsailă nu reușea să-i despartă.

(Fragment)

Eu am rămas pe recamier, nu găsisem prilejul să mă lipesc de vreun grup. În dreapta mea s-a așezat o pereche de tineri prietenoși. Păreau să mă știe de când lumea. S-au recomandat ca fiind studenți și am crezut că mă cunosc de la Universitate. Am înțeles mai târziu că erau în anul doi la drept în București și între sesiuni lucrau aici pentru a face rost de bani. Aveau cursuri la ei și citeau pe apucate, însă uneori dădeau euro ca să-și asigure note de trecere. Și imediat și-a făcut loc ieșind în față profesorul din mine. Ca un cuc apărând din pendulă când este ora exactă.

Florian Stanciu – 80

Simplă însemnare la o artă poetică

Se rotește în jurul frunții
cuvântul
înscrie rânduri-rânduri
de cercuri elipse
în jurul frunții în jurul tâmpelor
vine revine plutește cuvântul
efemeridă ce-nfruntă
flacăra lămpii
planetă gravitând în jurul capului
și visându-și sămburele
de foc leagănul
Trece din clipa de veghe
în cea de somn
se scaldă în zarea verzie a viselor
se pipăie pe sine cuvântul
se caută și pe negândite
în zori zice
M-am adăpat îndeajuns
din sângele tău scriptore
de-acum hai începeți poemul!

În ochii noștri

În ochii noștri oglindită
și singură – câmpia
Pe limba noastră copilărească
feluri de-ale ei
chipuri și tâlcuri de care râdeam
și râdeam

Porumbe culege ziceam culege
tu porumbe
câte – vinete și amare – amândoi
să mâncăm am putea
Până dinții noștri piatră pe piatră
s-or strepezi
Până ei un scârțâit de diamante
pe sticlă vor fi

Culege porumbe cu amândouă
mâinile culege!
Și cum mai chicoteam în lumină:
Ha-ha! Hi-hi!
În vreme ce pe maidanele
lumii sclipeau
înmulțindu-se porumbarii

Planșe, I

Privește privește cum
ai răului servi
zbucesc năvălesc
de unde de unde
de-acolo de-acolo
din nordul posomorât

țepeni șezând
și de-a călare
pe monștri de fier
ori tupilați în
ale lor burdihane

amușinează tiptil
mai repede umblând
mai încet
mereu în mers cu
pânda sălbăticiunii
gata să sară
în cărca prăzii

șiruri-șiruri
izvorăsc furnicar
de-aci din
colțul de sus
din stânga paginii
curg în jos spre
marginea din dreapta
și – asta se știe –
mereu din nord
către sud

Planșe, II

Creionul roșu zugrăvind
un rinocer roșu
creionul negru zugrăvind
un rinocer negru
fala rinocerului roșu e cornul
fala rinocerului negru e cornul
rinocerul roșu cornul și-l ascute
rinocerul negru cornul și-l ascute
rinocerul roșu se-ncruntă
la cel negru
rinocerul negru se-ncruntă
la cel roșu
rinocerul roșu se vrea
regele pădurii
rinocerul negru se vrea
regele pădurii
povestea cu rinoceri necurmat
se deapănă
peste voi pădureni
peste voi pământeni
femela roșie puiește
de rinoceri roșii
femela neagră puiește
de rinoceri negri

Constelație

Așteptând în seară
să se-nvârtoșeze
mai bine întunericul
bătrânul astronom
ibovnicul astrelor deretică
de zor printre ustensilele sale
își pipăie luneta
braț întins peste tărâmurii
tub burdușit cu
țândări de sticlă prisme lentile
mai la urmă te-ndeamnă
să scrutezi și tu înaltul
aurăria pojarul de stele
te trezești deodată singur
cocor în zbor vâslind și vâslind
înfiorat de pustia atâtor ceruri
ce nu se mai sfârșesc
tot răspunzând unele într-altele
bolțile te ning cu pulberi aprinse
și geruri
spații și vămi te sorb
luminându-te orbindu-te
neliniștea de-a nu mai nimeri
drumul înapoi
tu mereu mai pierdut de toți
de toate
și de tine însuși.

Adaos la o anamneză

Din nou hăituit
și azi-noapte
în somn
în nesomn
de-o iazmă cu
mai multe capete
de-o odraslă a nebu-
nici: nonsensul

mai de mult
sub ceruri joase
în zile oarbe
aieva l-ai văzut
în carne
în oase
cugetul cel bun
dreaptă voia ta
zorit le frângea
simțurile curate
hain le biciuia

și acum
într-un târziu
te mai podidește
te-ajunge

în al tău cuib
se strecoară hoștește
nicicând chemat
nicidecum așteptat
răzbate în tine
te mistuie și istovește
îl auzi
îl mai auzi cum
făindu-se răcnește
că el de-a pururi
singur el nonsensul
e sensul însuși.

Labirint

La o poartă
pe care nu o iubeai
soseai zi de zi dis-de-diminează
și încet dureros acolo îți lăsa
aripile tale ușoare-ușoare de vânt
iar unul îți înșuruba la subsuori
frânte sucite pleoștite
tije de plumb

opt ore strașnic rânduite
crunt îmbucătățite
în jumătăți sferturi clipite
trepădai pe scări alunecai
pe balustrade
străbătea holuri coridoare terase
Pe sub ziduri
între pereți întunecați
aveai orbirea pâlăpăit
și zbaterea
scălâmbă a lilieciilor zburătăciți
Prin săli birouri
cumpăneai vocabule
cifre puzderie
și semne smângăleai
prin vraful unor foi

După-amiaza târziu
îți regăseai aripile firești
dar ele altfel arătau mai golașe
de pene
nu mai fluturau agere-agere
cum în zori de zi
Doar acea poartă
se rotea mașinal
ceasul improșcându-l
cu stridențe de fier
în clinchete și fiori
îmbrăcându-te
Nu te uitase cum să te fi uitat
și desigur îți șoptea pe limba ei
good-bye! good-bye! pe mâine

Nicăieri acasă

Nicăieri acasă
pământeni din câmpuri
nu mai sunt acasă

vicleniți biciuiți hăituiți
rânduri-rânduri se pierdură
pe drumul spre oraș

un exod anapoda
pe totdeauna rupându-i
de snaga rădăcinilor
la capăt de cale
nicidecum așteptându-i
nimbul vreunui rai

sub alte ceruri
în alte locuri
podidiți de-nsingurare

pe vetre necunoscute
când își durau
feluri de sălașuri

în ele nu viețuia
și nimic nu se-alegea
cum altădată acasă

soarele-n răsărit
nu seamănă cu
cel de-acasă

norii-n văzduh
nu se-aleargă șiraguri
nu poartă ploaie de rod

noime praguri dintâi
răsfărânte șters aceleași
deslușit tot altele

vânturișul clipelor îi bate
cu îndoitul șfichiu
de lumină și umbră

stingheri pretutindeni
perpetuu înfrigurați
ca-n lințolii ude

orșiunde ar fi
acasă pământeni din câmpuri
nu mai sunt acasă.

La curțile pustii

Pe-aici, de când stăpâni
s-au retras de veci
de partea cealaltă, timpul
a încrăcit din curgere
odată cu cele semne
mișcătoare ale ceasor-
nicului casei. La poartă
nu mai răsare nimeni
să te întâmpine. Nici
urare de bun sosit,
nici brațe spre tine întinse.
De-ndată ce ai intrat
iei seamă cum tăcerea
are adâncuri și neclintiri
de baltă moartă. Lucruri
demult știute, necum uitate,
au adormit învelite-n
straie de colb. Le cauți
în memorie chipul dintâi
și ele abia de răspund
cu părerea unor sticliri
în pragul nopții. Unelte
de fier (acelea care
împărăteau cândva în câmpuri)
zac părăsite prin șoproane –
nemaicăutate, nemaiatinse
nu scapără niciun clinchet.
Ai vrea să revezi cormana
plugului. Ți-amintești cum
de-atâtea brazde întoarse
ea căpăta luciul de-oglină
răsfărâgând făpturi și
schimbând cu soarele semnale
fulgerături. Ungherele toate
au tonuri stinse și așteptări
pe potrivă unui muzeu rustic.
Pe malul lacului din grădină
vezi cum ochiul apei
năboit de gene de papură
nici fir nu mai undește.
În șopot de frunze
și clătănări de ramuri
năzărăști pe sub copaci
ecoul unor glasuri și
siluete grabnic lunecând.
Nicio cădere, nicio murire
nu sunt nimeni deplina
încât să te dezlege
de locuri și chipuri
de-ale celor plecați.

vânturișul
clipelor îi bate

cu îndoitul
șfichiu

de lumină și
umbră

stingheri
pretutindeni

perpetuu
înfrigurați

ca-n lințolii ude

orșiunde ar fi

acasă
pământeni din
câmpuri

nu mai sunt
acasă.